

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacræ Theologiæ Professoris, Et sanctæ Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtvtibvs,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtvte Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiæ Moralis præcipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quis possit in beneficiis pensionem imponere, & ex qua causa. §. 2

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](#)

G. c. 7 n. 16. Sequentes Andream Barbatiam in cap ad audienciam 2. de rescript. Moueri possumus primo ex dict. cap audienciam ibi; recipientes ab eis annuas pensiones, seu alia beneficia proponen enim alia, similia denotat, & constat ex leg. si fugitius ibi, alia pena. Codice de seruis fugitiuis, sunt a gloss. sive quae air, alia pena, scilicet simili, & tradit Menochius libro primo de arbitris, questione 30. num 122. Gutier, de iuram. prima parte cap. 14. num 2. fine. Ergo denotat pensiones beneficia esse. Secundo, per hunc loco beneficiis subrogatur, ut contingit in clericis, qui beneficiis religiosi reseruata libi aliqua pensione, sed subrogatur sapientiam natum eius, in cuius locum subrogatur. leg. si cum §. iniuriarum, ff. si quis cautionibus, leg. sive sua §. Tertia, ff. de conditionib. & de nominib. & pluribus exortis Anton. Gabriel, sicut de Reg. iuris. concilii 2. per toram, Tiriacum, de retract. lignag. §. 1. gloss. 1. a. num 12. Tertio, beneficium Ecclesiasticum definiuntur, ut sit ius spirituale percipiendi fructus, sed penitus concepta in titulum et ius spirituale percipiendi fructus. Quid autem ius non sit ius perpetuum, sed temporale, non viatur sufficiens esse ad diutinatum specificam concedandam.

4 Ceterum tenendum est, pensionem Ecclesiasticam beneficium non esse, neque sub illius appellatione venire: sic post alios antiquiores Azor. inst. moral. 2. p. lib. 3. cap. 5. quast. 2. & lib. 8. n. 2. 9. 4. & Tole. in sum. lib. 5. cap. 82. n. 2. Gonza. ex ad reg. men. gloss. 5. 8. 5. in princ. Garcia de benef. 1. part. cap. 5. numero tertio. Et videtur decidi in cap. quattuor, de probandis, in 6. ibi, non pensione, sed in beneficiis Ecclesiasticis volumus provideri & in Trident. sess. 2. cap. secundos de reformat. vbi pro ordinibus suscipiendo diecstimode loquitur de habentie beneficium, vel pensionem. Ratione vero probatur: nam beneficium et ius spirituale perpetuum percipiendi fructus ob ministerium spirituale; quia beneficium datur propter officium. At pensione non est hoc modo ius spirituale perpetuum. Tum qui pensionari vita finitur, & extinguitur, neque in ea datu succ. siccus in beneficio, quod morte beneficiarii non extinguitur, sed vacuus est, vi per alios possiden possit. Tum quia spiritualitas iuri, pensionis, & beneficij est diversa; quia beneficium semper fundatur in spirituali officio, & ministerio. At spiritualitas pensionis non in officio, sed in personaz qualitate fundatur. Nono enim pension concessa in titulum datur ob officium spirituale, tam si illius detor obligatio ex lege, sed datum in substantia vita, & alimentum.

5 Neque oblati fundamenta contraria. Ad primum ex cap. ad audienciam, dico distinctionem aliis, non semper ampliare cardem qualitatem, praecepit cum ex subiecta materia aliquod absurdum sequitur ut manifeste constat ex illo Matth. 28. & Marci 15. vbi de Christo Dominio dicunt, cum ex crucifixi sunt alii duo latrones & tradit. Gloria cap. 7. sedes, verbo maiores, de re scriptis, & ibi Imola n. 11. Felin. n. 6. & aliis allegatis, Thom. Sancti. lib. 3. de matr. disp. 20. num. 8. Ad secundum nego subrogatur habere eandem qualitatem cum eo, cuius loco subrogatur, tametsi illius naturam imitteret, & in praesenti materia est exemplum manifestum in patrimonio, quod ad suscipiendos ordinis loco beneficij subrogatur, cum tamen nequam beneficium sit. At tertium constat ex probatione nostra conclusionis ius pensionis esse omnino diuersum a iure per beneficium collato.

§. I I.

Quis possit in beneficis pensionem imponere.
Et ex qua causa.

- 1 Expenduntur causae, ob quas Pontifex potest assignare pensionem.
- 2 Pensionem impositam sine causa an valeat. Qui defendat non valere.
- 3 Probabilis est oppositum.
- 4 Quid dicendum de Episcopis & Remissione respondetur.
- 5 Qualiter legatis concessa sit potestus imponendi pensiones.
- 6 Nullatenus abs que causa ordinarius, ne legatus imponere valide pensionem potest.
- 7 Pontifex de plenitude sua potestus imponere pensionem potest in beneficis iurisparonatus laicorum absque consensu patroni.
- 8 De Episcopo aliquis affirmat.
- 9 Contrarium est probabilius.
- 10 Explicatur quadam Garc. limitatio.

Dicitur potestate Pontificis nullus dubitare potest, cum pones ipsam sui honorum omnium Ecclesiasticorum administratorem, cap. 2. de probandis, in 6. & elem. prima in fine, ut lito pendente. Gigas de pension. quast. 6. num. 1. Garcia 1. part. de benef. exp. 5. num. 274. Quapropter & temporalem, & spiritualem pensionem imponere potest, ut probant texus, & doctores relativi. Debet tamen iusta causa duci in huius impositione, iusta autem erit, si in utilitatem Ecclesiae cedat talis impositio, quod semper praeiumentum est, dum contrarium

non confert. Gigas questione prima numero quarto. Et quast. num. 7. Garcia de benefic. 1. part. cap. 5. num. 278. Quod si in particulari inquiras causas iustas imponendi pensionem? Respondens pro pensione temporali debet esse scutitum aliquod Ecclesiae faciendum ab ipso pensionario, in cuius stipendium vel potest esse scutitum aliquod factum ab ipso pensionario, vel a iis confanguineis, in cuius obsequiis gratitudinem illa pensione conceditur. Pro pensione spirituali duplex causa agnatur a doctoribus, sub qua multiplex comprehenditur, laetacius scilicet, & onerosa. Luciferius, cum ob causam aliquam piam, & honestam reseruatur tibi ex alieno beneficio, verbi gratia, quia studis vacas, hospitalitatem exerces, honeste vivis, aut alia via de Ecclesia es benemeritis. Onerosa causa; quia sub onere aliquo pensione tibi concedetur, ut contingit, cum conceditur tibi pensione, quia beneficium Possessum resignas, iuxta exp. super hoc de renuntiis. vel qui cedes licet, & iuri pretenso, iuxta cap. n. 7. de pensionibus, vel quia tuum beneficium cum altero minori permutas, cap. 1. quia secundum rem verum permuat.

2 Dubium tamen est, an pensione imposta a Pontifice abs. quia causa legitima validata sit, & pensionatus licet illam retinere possit? Et quidem si Pontifex paratur legitimam causam addesse, cum tamen non sit, nulla est concessio, quia est contra voluntatem Pontificis, qui nunquam ex primumendum velle, abique causa beneficia grauata: sive Gigas questione, quast. 1. num. 5. Azor. 2. part. inst. moral. lib. 8. cap. 5. quast. 8. ad suum Flamin. Parvus lib. 6. de resignat. quast. 2. num. 7. Garcia de benef. 1. part. cap. 5. n. 280. At quando certo constat, Pontificis libera sua voluntate ductum voluisse beneficia grauare, & omnis pensionis imponere plures doctores censere illicitam, & invalidam esse pensionis impositionem, neque obtinenter intendere posse: sic Victor relata de Simonia. n. 50. & 5. 1. Arag. 1. question. 6. articul. 2. verific. de annuis autem pensionibus. Gambinus de officio legati. lib. 10. num. 386. Eman. Rodriq. in summ. 2. tom. cap. 21. Vega in summ. 2. part. cap. 6. cap. 6. Pet. Letetius 2. part. summ. tractat. 7. cap. 1. & tradit. 12. concil. 11. Tole. summ. lib. 5. cap. 83. n. 1. ver. secunda est. Lusius de iust. lib. 2. cap. 34. n. 204. Gab. Valsq. in opere de benef. cap. 1. 3. dub. 11. a. num. 68.

Ratio est, quia Pontifex non est dominus beneficiorum neque illorum fructum, alias sine culpa posse in quantumque vsum de illis disponere: sed est illorum administrator, & dispensator, iuxta illud Pauli ad Corin. 4. sive nos existimus in manu, ut ministros Christi. & dispensatores mysteriorum Dei. Administrator, & distributor ius non habet dispensandi, & distribuendi, nisi quatenus vsum fuerit ei, cuius est dispensator, & distributor. Christus autem dominus, cuius Pontifex est dispensator, & distributor, non consernit in distributione Ecclesiasticorum bonorum, quia Ecclesia noxua sit, quia est peccato beneficis abique causa imposta. Ergo inuidelis Pontifex illam imponit, & inuidelis accipit pensionarius.

3 Ceterum mihi probabilis est, pensionem a Pontifice sine causa imposta validam esse, & securam a pensione accipi, tametsi illicite fuerit imposta, & a Pontifice debet resarcirese expresso docuit Cordub. lib. 1. qq. 9. 11. pndt. 11. Azor. 2. p. inst. moral. lib. 8. cap. 5. q. 8. & multis allegatis, Garc. de benef. 1. part. exp. 5. n. 175. Gigas de pensionib. 9. 6. n. 6. & 9. 1. Flamin. de resignat. 6. q. 2. n. 131. & 155. Sanch. lib. 7. in decal. cap. 29. n. 97. Et quidem illicitum esse talis pensionis impositionem est manifestum. Tum quia generale est quamlibet actionem sine legitimo fine factam illicitam esse. Tum quia contrariectionem est bona Ecclesia dispensante extra finem, ad quem fuerunt relata, sed fuerunt relata pro bono Ecclesie, & in augmentum fidei, & diuinis cultus, ut de se constat. Ego distributione, quo in bonum Ecclesiae non cedit, qualis est imposta pensionis sine causa, illicita est. Quod autem validi sit, probo, quia negari non potest dominum ecclesiasticorum bonorum penes Ecclesiam rendere, & consequenter penes Pontificem, tanquam illius caput, & superiorem. Ergo si Pontifex haec bona alienet, validè alienat, tametsi alienationem ipse, & successores r. vocare possint, & debent. Deinde esto Pontifex beneficium & Ecclesiasticorum fructuum dominus non sit, sed solum dispensator, & distributor, si tamen inter clericos illa bona dispensetur, valida est talis dispensatio etiam sine causa, quia talis dispensatio non est in substantia contra voluntatem Ecclesiae & Christi, si quidem non est dispensatio extra Ecclesiam, sed solum in modo, & voluntate dispensationis est contra voluntatem Christi, & Ecclesiae. Quod exemplo prouisionis beneficiorum constitutum potest. Beneficium enim collatio digni facta, omisissi dignioribus, illicita est, qui est contra bonum Ecclesiae, & modum ab ipsa praeceptum, ut talis collatio vaada sit; quia non contradicit substantiali eius intentioni, quae est ut ministris dignis collatio fiat. At si pension non pro clericis, sed pro laicis imposta sit & Pontifex solum sit Ecclesiasticorum bonorum administrator, sitima non erit ob rationem iu prima sententia dictam, quia

et contra voluntatem Ecclesie talis distributio, & alienatio.

4 De Episcopis est grauis difficultas; an pensionem impo-
get possit, & qua ratione? Quam difficultatem explicui titul.
al. de iuris religioni appositi: dispu. olt. de Semina, punc. 16,
& 19, ibi enim resoluimus, secundum probabilitatem senten-
tiam, non posse ordinarium pensionem beneficio imponere, sed
solum beneficiario, excepta causa pacis, & concordie.

5 Ex qua resolutione inferitur, idem esse dicendum de po-
tentia delegata i latere in beneficiis, quae ipse conferre potest,
et sunt omnia non referuntur. cap. 1. de officio legati. in 6. & con-
sequenter pensionem imponere potest eodem modo, ac ordi-
narius: hoc Azorius tom. 2. institut. moral. lib. 8. cap. 6 question. 2.
In beneficiis autem referentibus nequaquam pensionem imponere
potest sicut neque ipse conferre. Gigas question. 6. de pen-
sionib. 19. Zechus de benef. & pensionib. cap. 11. num. 5.
Garcia 1. part. de benef. cap. 5. num. 25. Nuntijalique legatis
qua per se non habent potestem conferendi beneficia, à
fortiori neque poterunt pensionem illis imponere. Gigas di-
as quis 6. num. 20. Garcia num. 286. Sed quid si eis haec facili-
us conferendi beneficia concedatur? Distinguunt Garcia num.
292. de facultate concessa simul cum ipsa legatione, vel ab illa
separatis: & affirmant, si facultas conferendi beneficia fuerit
in ipsa legatione concessa simul cum ipsa legatione, posse beneficium
pensionem imponere; quia talis facultas est ordinaria; ac pro-
inde sicut ordinaria, regulanda est, & extendenda. At si separa-
tum à commissione legationis hæc potestas concedatur, tunc
quia delegata est, restringi debet, vt non extendatur ad pen-
sionis impositionem. Mihil ramen probabilis est, quocun-
que modo haec facultas concedatur, nequaquam extendi ad
impositionem pensionis: sic Gigas de pensionib. question. 6. nu-
mero 11. Azorius 3. part. lib. 8. cap. 6. question. 1. Moucor; quia
pensionis impostio sub collatione beneficiorum non compre-
henditur. Ergo quantumcumque potestas conferendi beneficia
extendatur, extendi non potest ad pensionis impositionem.
Ordinarius autem non ex potestate conferendi beneficia
pensionem imponere potest, sed quia à iure est ei speci-
culari concessum in causa pacis & concordie, ex capit. de
causa, de transactionibus. Quocirca admitto potestem con-
ferendi beneficia iuris in commissione concessam, esse
ordinaria; et quod eorum potestas legationis ordinaria sit,
cui annuitat hæc potestas beneficia conferendi, eiusque qua-
litatem fortuit, ex reg. accessoriis de regul. iuris. in 6. pro-
bat. text. in capit. translat. de confit. ibi: Quia simul, &
ab eodem, & sub eadem pensione virtute data sunt, quod
de uno dicunt, necesse est, vt de altero intelligatur. At ne-
go tamē potestem ad pensionem imponeandam extendi; quia
impositio pensionis non est beneficiorum collatio. Quod con-
firmari potest ex iis, quae tradit Garcia dicta 1. part. de be-
neficiis, 5. numero 29. vbi affirmat Nuntius Hispaniarum ha-
bentes potestem conferendi beneficia, que non excedunt
valorem 24. ducatorum de camera, non posse pensionem ullam
illis imponere. At hæc potestas simul cum legatione illis com-
mittitur, quod sufficiens non est, vt ad pensionis impositionem
extendatur.

6 Adierto tamen, quotiescumque ordinarius imponere
pensionem potest, id ex iusta causa faciendum est; alia nulla
est talis impositionis: vt ex communis omnium sententia docet
Decis. cons. 457. num. 12. Flamin. Parisi. de rescript. lib. 6. q. 2.
num. 156. Garcia innumerous rescripts, 1. part. de benef. cap. 5.
num. 196. & 322. Et ratio est manifesta: quia pensiones impos-
titio etegualiter contra ius, cap. unico, ut Ecclesiast. benef. si-
st. diminut. conser. Quod Episcopus nequit absque causa deroga-
tare. Quod adeo verum est, vt penitus causam excedere non
debet, sed potius illi debet communiteri, vt aliis relatis
doce Garcia num. 323. Neque credendum est Episcopo affer-
ti de se causam s in iis, quae quis liberè facere non potest,
ei non creditur, sed necessario causam probare debet, ex leg.
pro. 8. in fine de castrensi peculio. Abbas in cap. diversi fal-
lacia. n. 3. de clericis coniugatis. Oldad. cons. 2. 26. Rebuff. de pa-
cifico p. 107. Garcia de benef. 1. part. cap. 5. num. 326.
August. Barbola 3. part. de potest. Episc. alleg. 85. n. 12.

7 Ratus est difficultas, an Pontifex, & Episcopus in benefi-
ciis iurispatronatus imponere pensionem possint absque con-
silio patrum?

Ex quidem posse Pontificem de plenitude sua potestatis
nemini potest esse dubium, quia omnia beneficia, & iurispa-
tronatus illorum Pontifici subduntur. At non est censendum
Pontifex eam voluntatem habere in beneficiis iurispatronatus
laicorum, nisi id clare exprimat, quia cedit in datum Ecclesie
quilibet huius iuris diminutio, sicut illius integra conser-
vatio in bonum Ecclesie redundant: sicut Contrauias præ-
cap. 36. numero 10. Gigas de pensionib. question. 24. Lessius lib. 2.
de iuris. cap. 34. in fine numero 207. Garcia alii relatis, 1. part.
de benef. cap. 5. num. 361. Azorius 2. part. iuris. moral. lib. 8. c. 2.
quis. 3. Dixi in beneficio iurispatronatus laicorum, vt tacite in-
feruamus in beneficio iurispatronatus Ecclesiastici non esse
spes speciali derogatione, sic colligitur ex Garcia supra; & tra-

Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars II.

dic expressè Lessius, Azorius & Doctores, in cap. cum dilectus.
de iure patronat. & ratio est; quia i patrōni Ecclesiastici non ex
fundatione, sed ex gratia Pontificis iurispatronatus obtineruntur.
Tum quia hoc iurispatronatus, comparatione iurispatronatus
laicorum, est fatis diminutum, siquidem non semper, sed qua-
tuor tantum mensibus in anno exerceunt; quae rationes
videntur sufficere, vt illius non sit necessaria extensa men-
tio.

8 De Episcopo variat doctores, an illis casibus, in qui-
bus potest pensionem imponere, extendatur eius potestas ad
beneficia iurispatronatus; ita vt in illis absque consentu pa-
tronū possit pensionem imponere? Affirmat Gigas question. 23.
Gambars de offic. legat. lib. 6. à numero 64. Azorius 2. part.
institut. lib. 8. cap. 8. question. 2. Lessius lib. 2. de iuris. cap. 34.
numero 207. Ratio est potest; quia nullo iure cauerit esse
necessariam huius iurispatronatus derogationem, & casu quo
necessaria fit, quod non possit Episcopus illam praefare. Et quod
non videtur necessaria, sic probo. Quia patrono nullum ex
tali pensionis impositione praividicium videtur accedere, si
quidem ei relinquatur libera prouiso beneficij; fluctus au-
tem beneficij patrono non competunt nisi in necessitate, quæ
cum non imminent, non est considerabilis; & dato quod im-
minet, ipse praefendens efficit pensionem, vt pote qui prius
in beneficio ius obtinet. argum. leg. potior & leg. qui balneum.
ff. Qui potior, in pignor. habeantur, sed conceps aliquod fieri
patrono praividicium pensionis impositione; unde proba-
bitur Episcopum carere potestate faciendi tale praividicium.

9 Nihilominus existimo nequaquam absque consentu pa-
tronū, & maximè laici posse beneficio pensionem imponere ab
Episcopo: sic Rebuff. in praxi. 3. part. signat. num. 2. & 48.
Rochus de iure patronat. vero honorificum question. 3. & ex
Parte consentit Garcia 1. part. de benef. cap. 5. num. 359. quan-
tenus dicit non posse imponi pensionem, quia transeat ad suc-
cessorem in beneficio, quod est dicere non posse imponi pen-
sionem beneficio, sed beneficiario. Zechus de benef. & pen-
sion. cap. 11. num. 7. ver. debet. August. Barbola 3. part. de po-
test. Episcop. alleg. 69. num. 21. Moucor, qui negari non potest
grauie fieri praividicium patrono grauando eius beneficium
pensione, etiam si ad solam beneficiari vitam grauatum sit;
quia tali grauamine postio beneficium, quod alias maximè ap-
petebatur, vix est qui illud suscipere velit. At Episcopus
hoc praividicium patrono inferre non potest. Tum quia hoc
ius regulariter ex fundatione, & donatione pronenit, & Epis-
copus ultimis voluntatibus praividicare non potest. Tum quia
hoc iurispatronatus à Pontifice est approbatum, & confirmatum,
& iuri à Pontifice concessio neque Episcopus deroga-
re.

10 Limitat Garcia num. 360. nisi magna adellet Ecclesie
vilitas; quia tunc posse Episcopum patrono vocato, & renun-
te pensionem imponere. At ego credo ratio, vel numquam
adesse posse Ecclesie necessitatem, vt non possit consensus Pon-
tificis postulati, saltem vt pensio ad successores beneficij ex-
tendatur.

S. III.

Qui beneficiorum pensiones obtainere possunt.

- 1 Qualiter laicus incapax sit pensionis.
- 2 Non solum tempore nominationis, sed reservationis clericus
debet esse.
- 3 Debet pensionarius habitum clericalem deferre, si pensio 60.
ducatos excedit.
- 4 Aucto 14. annos nemo videtur expax Ecclesiastica pensionis.
- 5 Illegitimus dispensatus ad clericatum, non obinde censetur ad
pensionem dispensatus, vt probabilis assertur.
- 6 Inhabitabilitas per sententiam ad beneficia, non est inhabitabilis
ad pensiones. Secus si inhabitabilitas à constitutione proce-
dat.
- 7 Reservatio pensionis excommunicato, aut suspicio facta nul-
la est.
- 8 Quid dicendum de irregulari?
- 9 Qualiter religiosus incapax sit pensionis.
- 10 Dispensatum ad beneficia censio probabilitas esse dispensa-
tum ad pensionem.
- 11 Quid si bona dispensationem concesserit Episcopus?

1 Vt huic quidem satisfaciamus, plures sunt difficultates
examinandas. Prima, an laicus capax sit pensionis. Pen-
sionem temporalem ob ministerium temporale Ecclesie exhibi-
tur, vel exhibendum, certum est laico concedi posse; &
sapè conceditur, non ab alio nisi à Romano Pontifice, cuius
est fructus beneficij à beneficio disiungere, & profanos efficer-
re. Quapropter de Ecclesiastica pensione est aliqua difficultas;
an valeat si laico concedatur, qui facta concessione ceter-
is efficitur. Ratio difficultatis ea est, quia pensio non est
beneficia